

מוֹטִיב

על שם ליאורה דיין

ירחון בנושא שירה וספרות עברית

גיליון 16 | דצמבר 2016, כסלו ה'תשע"ז

פְּרִיצַת דֶּרֶךְ

עדנה אפק וזיוה גל ו מירי וידן ו ערן טורג'מן ו עין־יה טמיר ו דויד מנשה
תרצה פוסקלינסקי־שחורי ו רבקה פישביין־עמנואל ו שושנה קרבסי ו אורנה ריבלין

גיליון 16 מתחיל...

אנו שמחים לפרסם את הגיליון של ירחון השירה והספרות "מוטיב" בנושא בין פריצת דרך.

בגיליון זה תמצאו עשר יצירות על פריצת דרך מוחשית ופריצת דרך מטפורית, פריצת דרך אישית, ציבורית, קטנה או גדולה.

קריאה מהנה,
אלירן דיין, יאיר בן-חור

ירחון "מוטיב" הוא כתב עת מקוון לעת עתה המתפרסם אחת לחודש. כל גיליון יעסוק בנושא שהמערכת תבחר, ויפורסמו בו עשר יצירות. העבודה בירחון מתבצעת בהתנדבות מלאה, אי לכך אין לצפות לתגמול כספי כלשהו על פרסום יצירות, לרבות לא לתגמולים כלשהם; בשליחת יצירה לפרסום מאשר היוצר את אפשרות פרסומה בירחון, ולא יהיו ליוצר השגות או טענות באשר לפרסום או לאי-פרסום יצירתו בירחון.

ליאורה דיין ז"ל הייתה אוהבת אדם. אהבתה הגדולה ביותר הייתה למילה הכתובה ולקריאת ספרות ושירה, ואותם קראה עד סוף ימיה.

ירחון "מוטיב" נוסד לזכרה ונושא את שמה.

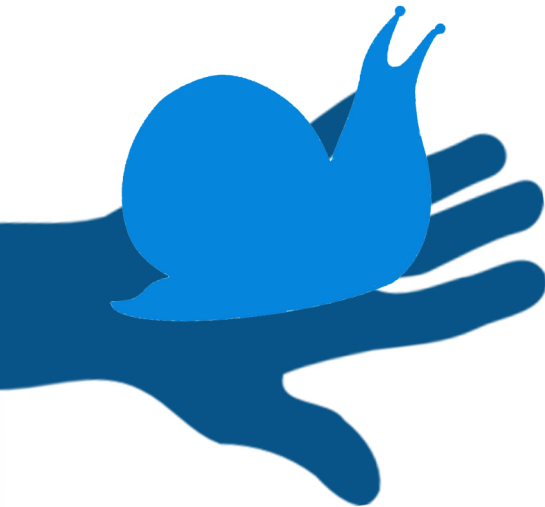

המילים הנוערות / ערן טורג'מן

השתיקה, זאת שמונעת ממך
את המלים הנוערות -
תצעקי את השקט שבך
והם אותם רעולי שמיעה
עוד יבינו מה שאיש לא הבין.

שבלולים / זיוה גל

עכשו אני שבלול בתוך קונכייה
שבלול ים-יבשה
שבלול נשא
בכף יד שחפנה
כלי מכונן
נזרק צד אל צד
כמו ברחם אשה
שקט, שלווה
אין יראה, לא מורא
מכנס בעצמי, רפיכה
לקראת החלטה.

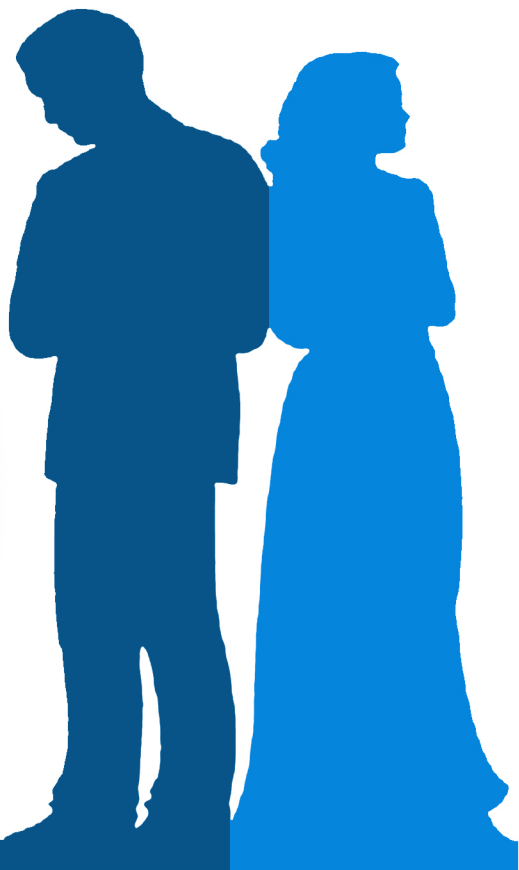

דיקור פואטי / אורנה ריבלין

הבט בחתכי פניה,
אל התעלות התת-עוריות,
החדר טקסטים עירמים,
אל הנקדות המרידיאניות של החתכים,
חבר את נקדות הדרך אל
מכת האגרוף
חבש בתשוקת החיים.

באחת נעזבתי / עיניה טמיר

באחת נעזבתי לבדי,
קמתי מרבעי, איני יודעת איה,
בכל כבשה קימת לביאה רדומה,
מתעוררת אט בשבילי הזמן,
עזבני חסר אונים,
איש לא הבחין בו,
ובאתי למקום אחר.

תחילה היה מביט בחלון, מחכה שתעלה, והשמש הייתה באה לאט-לאט במהוסס, בלא שום רמז לעצמה המלהטת שבעוד זמן לא ארוך תעיק עליו עד להחניק. משהיה קו האור הנע מן החלון אל פנים החדר מגיע עד קו המרצפת השנייה שאחרי מיטתו, היה מזדקף ומוריד את רגליו, זו אחר זו, אל הרצפה שעדיין צוננת הייתה. דקה בלבד קצב לעצמו לשבת כך זקוף, רגליו משוכלות, כמתרגל יוגה. אחר כך פשט זרועותיו, כפי שהורה לו הפיזיותרפיסט בקופת החולים, והחל מסובב אותן באטיות במעגלים גדולים שקטנו והלכו, עד שהיו כמעט בקו ישר עם כתפיו. מקץ שלוש דקות בדיוק, על פי מחוגו הגדול של השעון הישן שעל הקיר, הניח לזרועותיו לצנוח. הפעם, חשב תוך שהוא קם על רגליו, המאמץ כבר אינו כה קשה כפי שהיה ביום הראשון. באנחה רפה, שלא נשמעה אפילו באוזניו, צעד בחשש הקבוע אל חדר השיירותים. פשוט רגליים עמד להטיל את מימיו, פעולה שכבר שנתיים הוא מתקשה בה. משבא הזרם, בכאב חד בא ובזרם חלש, דבר שכתמיד רק האריך את זמן הכאב.

בעת שהיה עומד כך ברגלים פשוקות, היה משתדל להרחיק מחשבתו אל מחוזות אחרים להשכיח את הכאב הצורב. מתורגל היה בכך, אלא שבימים האחרונים הבחין, כי כבר אינו מצליח לדחוק את הכאב. בכל זאת ניסה גם הפעם. הפעם ניסה לחשוב על הים. תמיד אהב את הים. כשהיה חושב עליו היה מגיע רחש הגלים לאוזניו ומרגיע אותו. הפעם לא הצליח. ומשלא הצליח ניסה דרך אחרת, ניסה להתמקד בפניה כפי שזכר באותו יום, בנסיעתם האחרונה, שאחריה לא היו עוד זיכרונות. הוא התאמץ לחזור אל אותו הרגע על שפת אגם גאדרה, כאשר אחזה בידו. אלא שהכאב הנמשך אותה ברורות שלא עלה בידו.

משכך, החליט לנסות דרך חדשה ועשה מעשה. הוא ריכז מבטו בזווית החלון שמעל לאסלה עד כדי כהייה בנקודה המחברת בין הקו המאונך למאוזן, כמו היה שולח קרן לייזר ממוקדת. אט-אט חש כיצד הוא מצליח להתנתק מגופו המתייסר ואינו מצוי עוד בחללו הצר של חדר השיירותים. היא חיכתה שם כמו הייתה שם תמיד מול עיניו.

"תני לי יד, אני רוצה לבדוק משהו," אמר לה. משהרתיעה במשובה לאחור, עיניה בורקות, עמד במקומו מבלי לזוז.

"הנה, קח," הושיטה ידה אחרי רגע בחיוך מתקלס, "מה אתה רוצה לעשות ביד שלי?"

הוא לקח את כף ידה, הניח אותה בכף ידו והחל בוחן בקפידה את הקווים המשורטטים עליה.

"מה אתה רואה?" שאלה בתמיהה מעושה.

"עוד רגע," השיב כמתעמק ואחרי רגע ארוך ציין בקול רציני, "אני רואה."

"כן, מה אתה רואה?" חייכה בדאגה קלה.

"קו האהבה שלך." השיב.

"מה אתו?" עכשיו קולה נשמע מתוח־משהו.

"אין מה לדאוג," אמר באותו קול רציני, "אין מה לדאוג. קו האהבה שלך ארוך ויציב, אני לא רואה שום משברים. יש שם אדם אחד והוא אוהב אותך מאוד."

"השם שלך כתוב שם?" שאלה בטון מחויך.

"כן, אלא מה?" השיב. קולו רציני באמת.

"תן לי עכשיו לראות את כף היד שלך," אמרה. היא הפכה את כף ידו והביטה בה באותו עיון שבו נהג קודם בכף ידה.

"מה את רואה שם?"

"אין מה לדאוג," השיבה, "יש לך קו אהבה ארוך ויציב. יש שם מישהי שמאוד אוהבת אותך."

קו מחשבתו ניתק לפתע כשכאב צריבה חד אותת לו שהטלת השתן נגמרה. בכל זאת עלתה בו שמחה, שכן גם אם לא השלימה את התשובה, ברוחה הייתה, ויותר מכך שמח על שבדרך אקראי ממש נמצאה לו שוב וכבר לא היה לו אכפת מן הכאב המציף.

ברוך שעשני / רבקה פישביין-עמנואל

כְּשֶׁהַשֶּׁמֶשׁ נוֹשֶׁקֶת אָדָם לַמַּיִם
וְהֵימָּה מַעֲרִטֵל סוּדוֹת מַאֲפִירִים
גּוֹפִי נִטְמָע בַּחוּל הַלְבָּן
כְּתִבְלִיט אֶרֶץ טָרָם כְּבוֹשָׁה דַּעַת וּבוֹשָׁה
רוּחוֹת עֶרְבִית מְכוֹת בִּי רֵיחַ מֶלֶח עוֹר גָּבֵר
פּוֹרְעוֹת בִּי טַעַם חֲכִינוֹת לְשׁוֹן
זוֹכֶרֶת? אַתָּה שׁוֹאֵל בְּקוֹל שְׁאִינְנוּ עוֹד
אֲנִי שׁוֹתֶקֶת. עֵינֵי עֲצוּמוֹת שְׁלֵא לְרֹאוֹת אוֹתָךְ
נִטְמָא בְּגוֹף אַחֲרֶת כְּפּוֹסִידוֹן רְדוּף גְּאִיוֹת
כוֹרֶה עֲצָמָךְ לְמוֹת.
עַב לְעַב אוֹמֵר עֶרְבִים
וּכְבֵּר יוֹם שׁוֹקֵעַ כְּחֶלְחֵל
גְּלִי מִשְׁבֵּר טוֹבְעִים בִּי רְטִיבוֹת נִשְׁכַּחַת
מְלַחְכִּים שׁוֹנִית לֹא מִשְׁתָּה יָד
אֶפֶק מִטְשֵׁטֶשׁ בֵּין שָׁמַיִם וּמַיִם
נוֹשֵׁק שְׁחֵר לְחֶלֶד.
אֲנִי מוֹתַחַת רִגְלִים, מִתְאַרְכֶּת עַד הֵיוּ הַחוּף וְגוֹפִי
חֶפֶת אֲדָמָה בּוֹלְעַת כָּל, זוֹרֶה פָּרָא, נוֹשֶׁפֶת
אַתָּה מִתְפּוֹרֵר לְאֶלְפֵי רְסִיסי רְבִיָּה
אֵינְךָ אַחֵר עוֹד.

חדש ימינו כקדם... / מירי וידן

מובן שנתנו לה להמתין עד שאמרו שהרב יוני יכול לקבלה. המשרד הצנוע ממוקם בקרוון ישן. קירות המשרד מקולפים, שולחן עץ פשוט במרכזו ומאחוריו תמונה גדולה של הרב קוק. היא שמעה שמדברים עליו שהוא מטיף לחיי צניעות, ולכן לא הופתעה ששימש דוגמה אישית. סימה גם ידעה זה שנים, שצניעות זו איצטלה טובה המכסה על מומים נוספים...

ראש ישיבה מזוקן עבות, עיניים מימיות שנראו שוחקות קצת ובעיקר מופרות עד כאב. ראתה כיצד הוא נזהר שלא לפגוש בעיניה. כשלדגע קט נפגשו, מצאה את המבט השואל, הזוכר, המנסה להיזכר – ומרפה מיד. סימה העמידה פנים כאילו היא פוגשת אותו בפעם הראשונה. דורון המנכ"ל ישב אתם בחדר, כך שלא הייתה בַּרְה אחרת.

הם הניחו לה לדבר, כמעט לנאום, לא הפסיקו אותה ולו לפעם אחת. הרב יוני ישב נינוח, נשען מעט לאחור על כיסאו, מדיף אדנות, והנהן בחביבות. לעתים הבליח חצי חיוך. סימה הייתה בטוחה שהנה זה מסתדר... הסבירה שבנה תמיר אוהב את הישיבה, שהוא משתתף בסיירת גמרא פעמיים בשבוע. הרב יוני קטע את דבריה: "ההחלטה סופית, תמיר לא מתאים לישיבה." בחיוכו היו התנשאות וזלזול.

בבית צלצול טלפון טלטל את סימה משנתה הטרופה. היא ניגשה בעיניים מעורפלות משינה ואמרה את ה"הלו" העייף שלה. מן הצד השני שמעה את קולו של בנה תמיר.

"מה הרב יוני אמר?"

סימה שתקה זמן רב ואחר אמרה בקול שבור: "התשובה נשארה שלילית."

כשהתקשר קולה נשמע כמו לאחר בכי.

"שלום, אמר, מדבר הרב יוני מהישיבה של תמיר."

דממה מתוחה השתררה, ולאחריה מיהר להמשיך.

"רצייתי שניפגש." אמר בקול צרור.

היא הוסיפה לשתוק.

"את לא זוכרת אותי?" שאל בלחישת.

"זוכרת, כן."

"אז... ניפגש?" אמר ספק שואל ספק קובע. "תיכנסו בדלת הצדדית של הקרוון."

"כן, כן." הודרזה להשיב.

"בעוד שעה בקרוון בישיבה." אמר וניתק.

היא ציירה קו שחור בקו הריסים התחתונים, ומשחה אודם אדום. סקרה את בבואתה במראה והייתה מרוצה. כשהגיעה לקרוון מצאה את הדלת הצדדית נכנסה. הרב יוני קם לקראתה מחיך.

"שלום," אמר, "מה שלומך?"
"בסדר, ברוך ה'." השיבה אוטומטית.

רגע לפני שהספיקה להתיישב אחז בה בחזקה שהבהילה אותה. הוא עמד וחיבק אותה ארוכות. לבה דפק בפראות והיא ניסתה להיחלץ מחיבוקו.
"מה אתה עושה?! "לחשה בצעקה. הרב התעשת והתיישב.
"סליחה," מלמל, "רציתי לעשות את זה כל כך הרבה שנים..."

המילים נדחפו מפיו במהירות. הוא סיפר על עצמו, על אשתו, שיש לו שבעה ילדים, יש לו גם חמישה נכדים. המילים נכנסו לתוכה וברחו ממנה, מסרבות להיכנס ולמצוא בתוכה מקום עגינה. הוא דיבר ללא הפסקה למלא את השקט בטרם יתנפל עליו. כשנותר חסר מילים השתק וסקר אותה שוב בעיניים שדימתה למצוא בהן אהבה.

"לא השתנית," אמר, "זכרתי אותך כמו שאת."
היא שתקה במבוכה והשפילה מבט.
"למה רצית להיפגש?" שאלה.

"הייתי חייב, הפגישה הזאת מתוכננת אצלי כבר שנים, חיכיתי לזמן המתאים ואז הבנתי שלעולם לא יהיה זמן מתאים. לקח לי שנים לאזור אומץ, עכשיו התקשרתי. אני רוצה הזדמנות להסביר את מה שקרה אז."

דבריו לא הותירו שום רישום על פניה. כשסיים שאלה ביובש: "ומה עם תמיר?"
יוני לבש את מסכת ראש הישיבה באחת.
"בשביל זה באת?" שאל ומיד המשיך מבלי לאפשר לה לענות, "התשובה נשארה שלילית."

סימה קמה מהשולחן ופתחה את דלת הקרוון לרווחה. פרצופים נדהמים של תלמידים ומורים הביטו בה, מעולם לא ראו אישה יוצאת מהקרוון של ראש הישיבה כשהוא נמצא שם לבדו...
מאחורי דלת סגורה...

כשהתרחקה חשה שלראשונה זה שנים יכלה לזקוף את קומתה.

ראיתי כל הזמן / תרצה פוסקלינסקי-שחורי

הוא זרק אותי מהבית ואני זרקתי אותו מהחלון
ואני שברתי לו את הראש בפטיש והוא חתך לי את האצבעות בגרזן
והדם של שנינו נשפך ונשפך
והיה מאד אדם
יותר מברך כלל
כי הוא היה כאוב יותר מדם של אנשים אחרים שנפצעים
כי הכל התחיל בצפיפות סמיכה מאד
אבל מהבילת חסן ואהבה ועתיד
והתהלכנו בה כמו שני שדים שצוהלים על עננים
כמו שני להטוטנים אחוזים זה בזה, משתלשלים מהענן בחבל
שני משתלשלים עד העיר מסתובבים בה
ברחובות כחלים שהבטתי בהם לכל הצדדים וראיתי רק אותו בכל מקום
ראיתי אותו צבוע בכחל על דלתות שנפתחו
ראיתי אותו מרוח בחיך סרקסטי על המזוזה בכניסה
ראיתי אותו תלוי כמו היום אבל זה היה אז, כמו תפוז משלם על עץ
ראיתי אותו שר לי שיר ערש, כמו אחר כך אבל אז זה היה גם, אחרי הצהרים
ראיתי אותו בנזית העין כשהסתובבתי אל המראה וראיתי אותי.

1.

ובפסת הגע
בלתי קרוא
אתה מגלה מאד,
כי הטלת אל חייך.
וכמו נבקע בך זכרון קמאי,
של הפחד הראשוני ההוא,
אשר הוליד מלוחות ראותיך,
את הצעקה הראשונה.

2.

העולם היה אז
כל שנשקף
מחרכי עיניך
של אבא.
אבל אז למד התינוק לזחל.
באצבעותיו הסיח
דלת מדעתה
והעולם כלו
נשטף
אל החדר.

עוד מעט יפרוץ לו סתיו / עדנה אפק

צפרים של קיץ
מביאות את הסתו
כאב החרף
בעקבותיו.

בקר החרף
נהרה אביב
ובחם שליה
יולד לו קיץ.

הנה עוד קט יפרץ לו סתו
מעט כאב תמיד בעקבותיו.

רוחות בוהות בסתו גופי
בדל כחות של פעם
ומכאובי החרף שאהב
היפרצו בי?

אבל
עכשו כאן סתו
תמיד רק
סתו.

אנו קוראים לכם לקחת חלק גם בגיליון הבא...

גיליון מס' 17 של 'מוטיב' יראה אור בעוד כחודש ונושא: "זמני" – יצירות על הקיום הזמני של האדם, הזמניות שלנו כאן וגם כל הזמן שלי (של הכותב) לעשות דברים.

אתם כבר מוזמנים לשלוח אלינו את יצירותיכם בנושא זה
לכתובת הדואר האלקטרוני **info@motiv-magazine.co.il**
נא לשלוח עד שלוש יצירות בלבד ליוצר – שירים מנוקדים וסיפורים קצרים עד 550 מילה.

תודה
אלירן ויאיר

מייסד ועורך: אלירן דין | עורך אחראי: יאיר בן־חור
גרפיקה: אלירן דין

עקבו אחרינו גם בפייסבוק /motiv.magazine

